

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Adroddiad Perfformiad Di-garbon Net

2024/25

Tabl Cynnwys

1.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Cyffredinol	2
2.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Adeiladau.....	3
3.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Ysgolion.....	4
4.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Fflyd.....	5
5.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon – Goleuadau Stryd a Theledu Cylch Caeëdig.....	5
6.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Teithio gan Staff	6
7.0 Gweithio Gartref	8
8.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon – Y Gadwyn Gyflenwi.....	8
9.0 Defnydd Tir.....	10

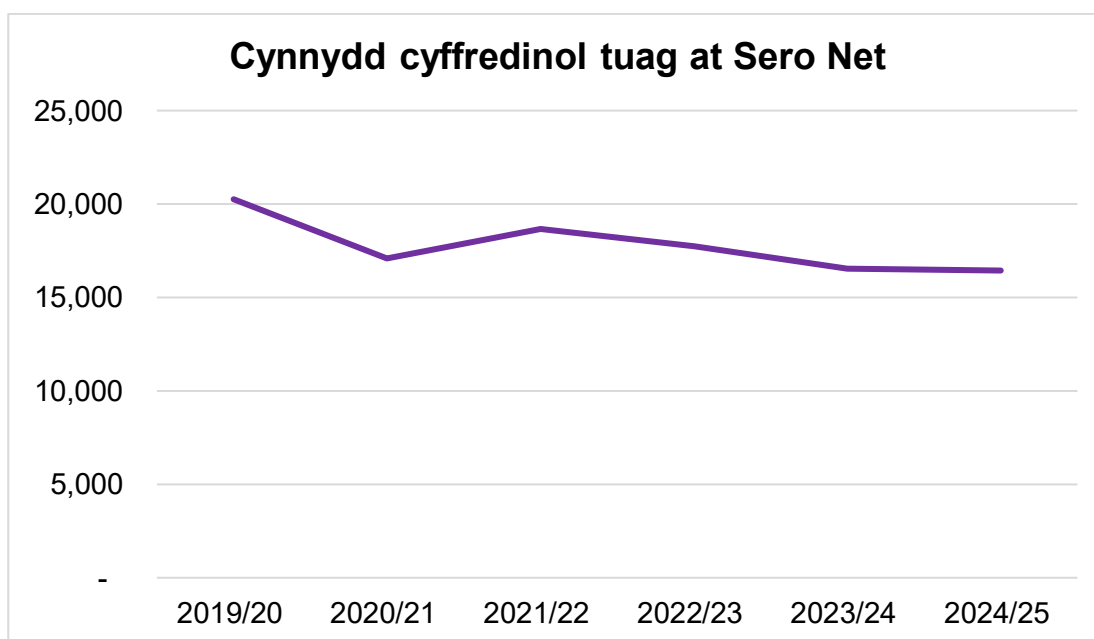
1.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Cyffredinol

Mae'r siart isod yn manylu allyriadau Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy rhwng 2019/20 a 2024/25. Mae'r gweithgareddau allyrru carbon yn cynnwys:

- Y defnydd ynni a dŵr o adeiladau sy'n perthyn i ni ac rydym yn eu gosod a'u defnyddio i gyflawni gwasanaeth craidd y Cyngor
- Defnyddio tanwydd yn fflyd cerbydau'r Cyngor
- Staff yn defnyddio tanwydd wrth ddefnyddio eu ceir ar gyfer busnes
- Defnyddio ynni o ganlyniad i oleuadau stryd a Theledu Cylch Caeëdig
- Staff yn defnyddio ynni wrth gymudo i, ac o'u gweithle
- Trin gwastraff o'n gweithredoedd ein hunain

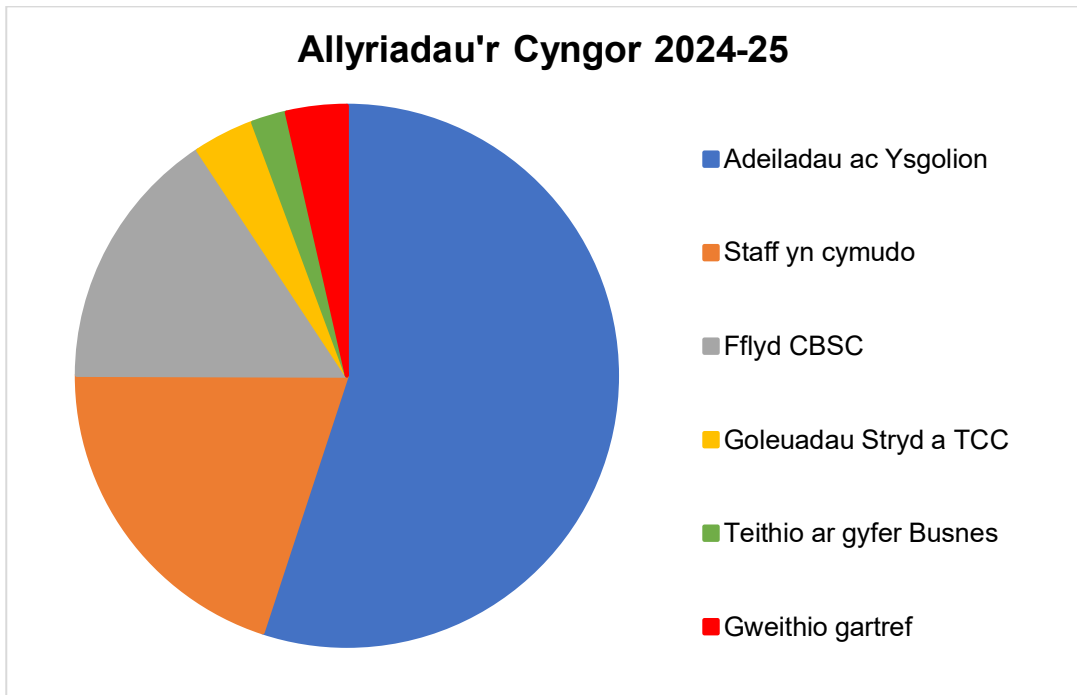
Ym Medi 2025 cytunodd Bwrdd Rhaglen Her yr Hinsawdd i ddileu allyriadau carbon o gadwyn gyflenwi'r Cyngor o gyfanswm yr allyriadau carbon yn yr adroddiad hwn, am resymau a eglurir yn adran 8.

Roedd cyfanswm allyriadau Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn 2024/25 yn 16,920 tCO₂e. Wrth ystyried y carbon sy'n cael ei storio drwy'r defnydd o dir, mae'r ffigwr wedi'i leihau i 16,439 tCO₂e.

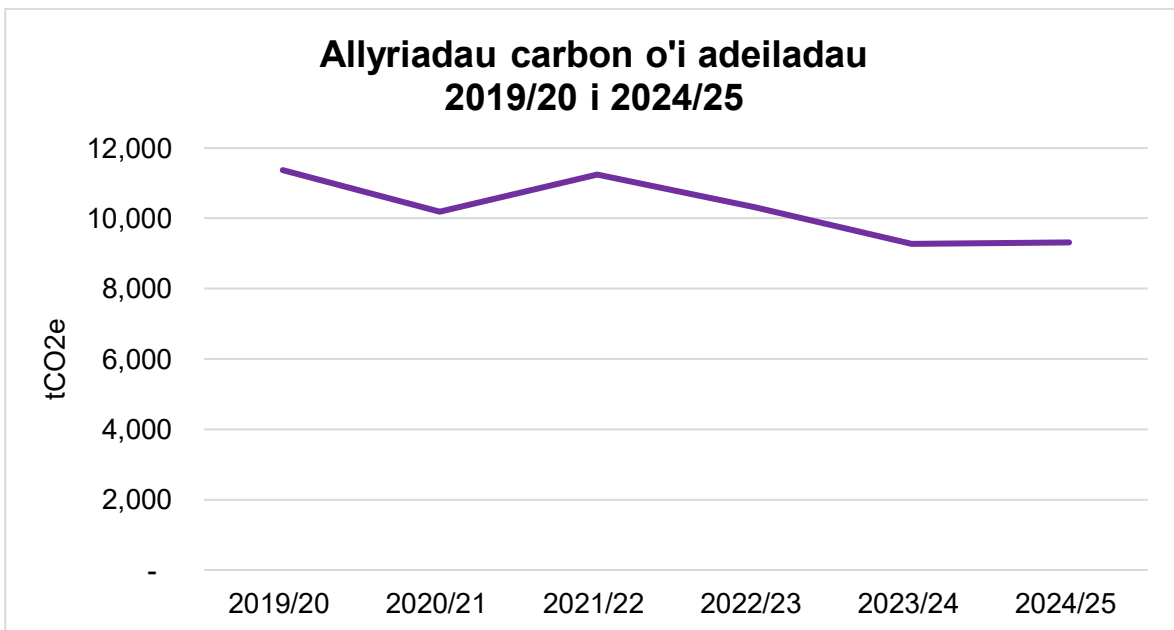
Ar ddiwedd 2024/25, roedd y Cyngor wedi lleihau eu hallyriadau carbon 19% (3,814 tonnau), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen o 2019/20.

Fel y dangosir yn y siart isod mae allyriadau o adeiladau yn cyfri am y rhan fwyaf o allyriadau'r Cyngor yn 2024/25 ar 57% (9,312 tonnau). Dilynir hyn gan staff yn cymudo ar 21% (3,384 tonnau) a fflyd ar 16% (2,650 tonnau).

2.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Adeiladau

Mae'r siart isod yn dangos cynnydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy tuag at adeiladau allyriadau carbon sero net o 2019/20 i 2024/25

Ar ddiwedd 2024/25, roedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy wedi lleihau allyriadau carbon o'i adeiladau o 18% (2,060 tunnell), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen o 2019/20.

Mae ffactorau sy'n cyfrannu tuag at y gostyngiad o'r sylfaen yn cynnwys:

- Gwaith uwchraddio i 18 o geginau ysgol, gosod cyfarpar mwy effeithlon.
- Gosod paneli solar yng nghanolfan seibiant Bron y Nant, Theatr Colwyn a 19 ysgol.
- Cam 1 y prosiect datgarboneiddio yn Ysgol Bro Aled.

- Gostyngiad yng nghyfanswm yr adeiladau.

Mae'r cynnydd bychan mewn allyriadau yn 2024/25 (38 tCO₂e) o gymharu â'r flwyddyn flaenorol o ganlyniad i aeaf oerach yn 2024/25 ble roedd y tymheredd ar gyfartaledd 1°C yn is na'r flwyddyn flaenorol. O ganlyniad, mae allyriadau o danwydd gwresogi wedi cynyddu ac yr un pryd bu i allyriadau o drydan ostwng o ganlyniad i'r ymyriadau a restrir uchod a bu i allyriadau o ddefnydd dŵr hefyd ostwng.

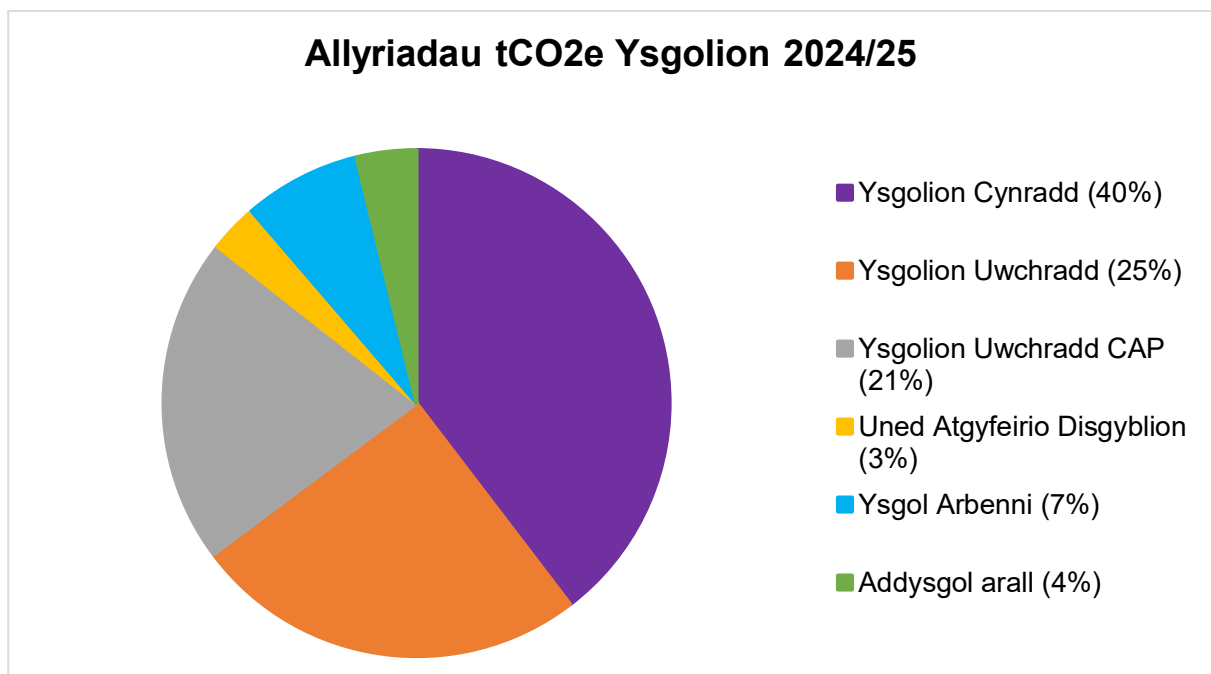
O dan Raglen Her Hinsawdd cyfrifoldeb prosiect Ystadau Allyriadau Di-garbon Net yw lleihau allyriadau o adeiladau Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy. Amcanion yr prosiect yw:

- Lleihau y nifer o adeiladau sy'n eiddo ac yn cael eu defnyddio gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- Datblygu a gweithredu strategaeth lleihau carbon yn benodol ar gyfer pob math o adeilad
- Integreiddio elfennau di-garbon net i bolisiâu a gweithdrefnau sy'n gysylltiedig â dylunio adeiladau, adnewyddu, cynnal a chadw a rheoli ased
- Gwella effeithlonrwydd ynni a thermol ein hystadau drwy osod mesurau effeithlonrwydd ynni
- Datblygu/cefnogi achosion busnes ar gyfer gweithredu mesurau di-garbon

3.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Ysgolion

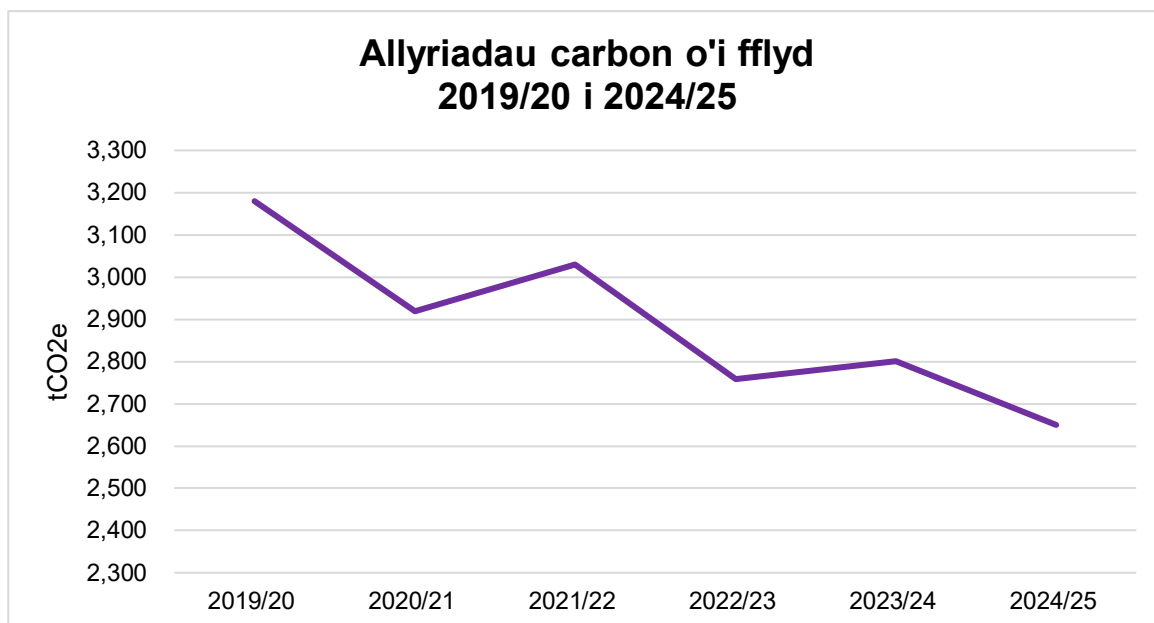
Mae ysgolion yng Nghonwy yn gyfrifol am 51% o'r allyriadau o adeiladau a feddiannir gan y Cyngor. Ar ddiwedd 2024/25, roedd allyriadau carbon o ysgolion wedi gostwng 10% (520 tunnell), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen o 2019/20.

Dangosir allyriadau carbon o ysgolion yn 2024/25 yn y siart isod.

4.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Fflyd

Mae'r siart isod yn dangos cynnydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy tuag at fflyd allyriadau carbon sero net o 2019/20 i 2024/25.

Ar ddiwedd 2024/25, roedd y Cyngor wedi lleihau eu hallyriadau carbon 17% (530 tonnelli), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen 2019/20.

Mae gostyngiad yn allyriadau carbon fflyd y Cyngor o'r flwyddyn sylfaen yn ganlyniad o drawsnewid i ddewisiadau amgen carbon is, a cherbydau trydan yn benodol.

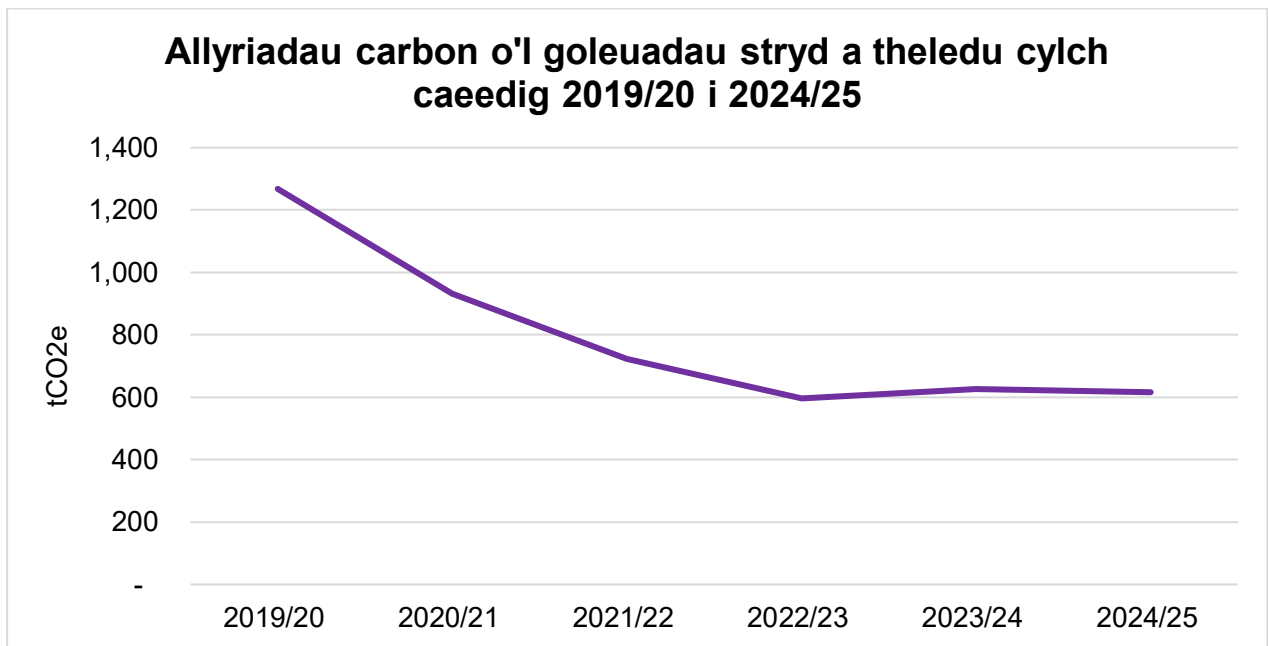
Ar hyn o bryd mae 48 cerbyd trydan yn weithredol yn y fflyd, mae hyn yn cynnwys geir y Cyngor, fan fach, ysgubwr ffyrdd a cerbyd casglu deunydd i'w ailgylchu. Mae isadeiledd gwefru ar waith ar 12 safle i gefnogi gweithrediad fflyd dim allyriadau carbon.

O dan Raglen Newid Hinsawdd cyfrifoldeb prosiect Fflyd Allyriadau Di-garbon Net yw lleihau allyriadau o fflyd CBSC. Amcanion yr prosiect yw:

- Proffilio fflyd CBSC i ddeall sut mae'n cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd a rhagweld y galw yn y dyfodol
- Datblygu rhaglen i ddisodli'r holl fflyd gyda cherbydau allyriadau isel iawn (ULEV) erbyn 2030
- Datblygu isadeiledd corfforol i gefnogi gweithrediad fflyd o gerbydau a pheiriannau mawr carbon isel
- Archwilio dewisiadau fflyd carbon isel amgen, e.e. hydrogen, biomethan, hybrid

5.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon – Goleuadau Stryd a Theledu Cylch Caeëdig

Mae'r siart isod yn dangos cynnydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy tuag at oleuadau stryd a Theledu Cylch Caeëdig allyriadau carbon sero net o 2019/20 i 2024/25.

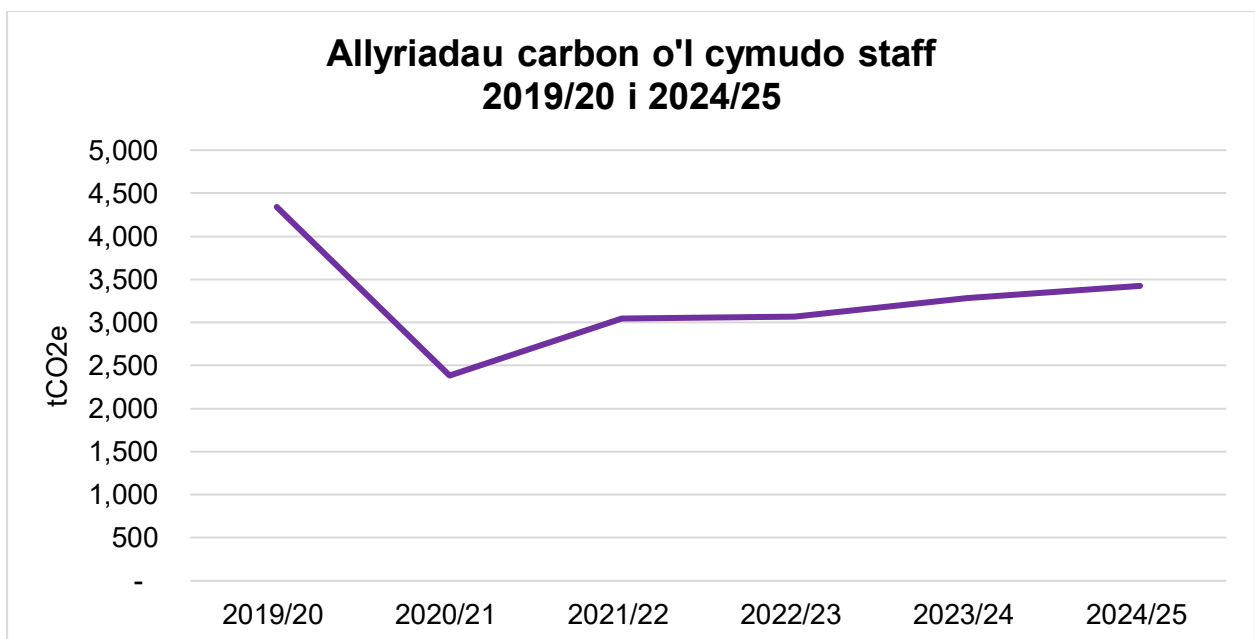
Ar ddiwedd 2024/25, roedd y Cyngor wedi lleihau ei allyriadau carbon o oleuadau stryd a Theledu Cylch Caeedig 52% (640 tunnell), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen 2019/20.

Mae'r gostyngiad mewn allyriadau carbon o ganlyniad i'r rhaglen disodli llusernau sydd wedi disodli oddeutu 96% o lusernau CBSC gyda LED sy'n fwy effeithlon.

6.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon - Teithio gan Staff

Cymudo Staff:

Mae'r siart isod yn dangos cynnydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy tuag at arferion cymudo staff allyriadau carbon sero net o 2019/20 i 2024/25.

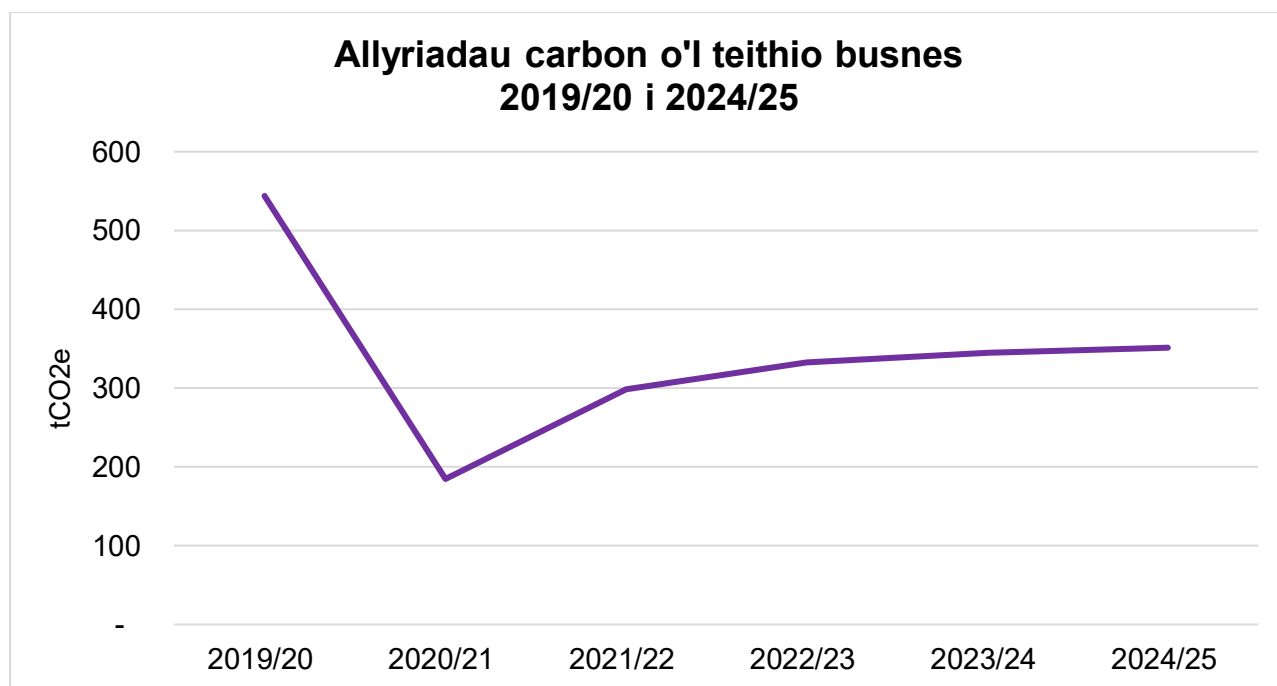

Ar ddiwedd 2024/25, roedd staff yn cymudo wedi lleihau eu hallyriadau carbon o 22% (956 tunnell), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen o 2019/20.

Mae allyriadau carbon sy'n dod o staff yn cymudo wedi cynyddu ychydig ers gostyngiad yn 2020/21 yn ystod pandemig Covid-19. Mae'r cynnydd o ganlyniad i ddychwelyd i fwy o weithio yn y swyddfa, serch hynny, mae allyriadau carbon yn parhau i fod yn is na'r lefelau cyn Covid wrth i staff weithio mewn modd hybrid.

Teithio Busnes

Mae'r siart isod yn dangos cynnydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy tuag at teithio busnes allyriadau carbon sero net o 2019/20 i 2024/25.

Ar ddiwedd 2024/25, roedd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy wedi lleihau allyriadau carbon o deithio ar gyfer busnes o 35% (193 tunnell), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen o 2019/20.

Mae allyriadau sy'n dod o deithio busnes wedi cynyddu'n raddol bob blwyddyn ers y gostyngiad yn 2020/21 yn ystod pandemig Covid-19. Mae'r cynnydd o ganlyniad i ddychwelyd i fwy o weithio yn y swyddfa a chyfarfodydd wyneb yn wyneb.

Serch hynny, mae'r allyriadau carbon yn parhau i fod o dan lefelau cyn Covid, gan fod staff yn gweithio mewn modd hybrid, ac mae cyfanswm o 581,233 yn llai o filltiroedd wedi'u hawlio ar gyfer teithio busnes yn 2024/25 o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen.

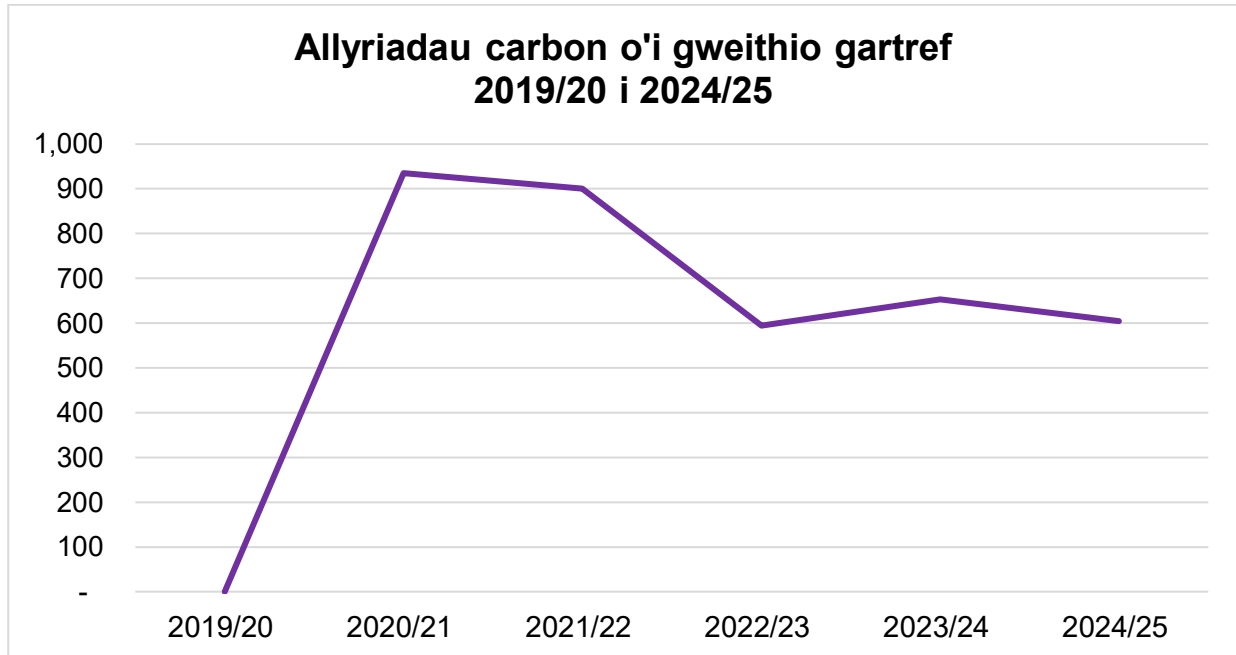
O dan y Rhaglen Her Hinsawdd cyfrifoldeb prosiect Allyriadau Teithio Staff Di-garbon Net yw lleihau allyriadau Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy o deithio ar gyfer busnes a staff yn cymudo. Amcanion yr prosiect yw:

- Datblygu Polisi Teithio Staff
- Datblygu dull o nodi data cymudo staff yn rheolaidd
- Datblygu'r isadeiledd corfforol i hwyluso llai o deithiau gan staff, dulliau teithio carbon isel a theithio llesol
- Datblygu gweithdrefnau i hwyluso llai o deithiau busnes a chymudo
- Sicrhau bod staff yn gyfarwydd â pholisïau a gweithdrefnau sy'n gysylltiedig â llai o deithio, dulliau teithio carbon isel a theithio llesol
- Datblygu Cynllun Teithio Gweithle CBSC

7.0 Gweithio Gartref

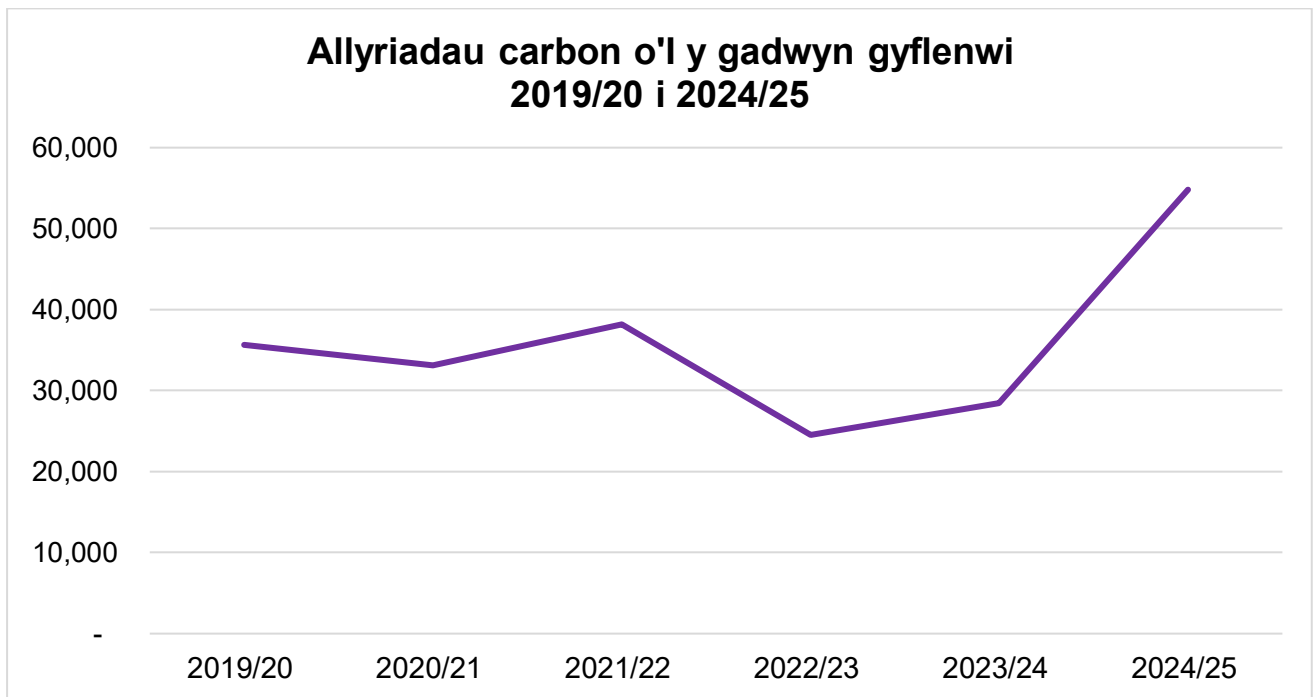
Roedd allyriadau o weithio gartref yn isel yn y flwyddyn sylfaen, cyn y pandemig, ac ni chawsant eu mesur felly bydd newidiadau mewn allyriadau carbon o weithio gartref yn cael eu cymharu â'r flwyddyn flaenorol o ran adrodd.

Y ystod 2024/25 roedd allyriadau o weithio gartref wedi lleihau o 7% (48 tonnelli) o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol (2023/24) wrth i staff ddechrau i weithio yn y swyddfa. Gwelir hyn yn y graff isod:

8.0 Perfformiad Cyfateb i Garbon – Y Gadwyn Gyflenwi

Mae'r siart isod yn dangos cynnydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy tuag at gadwyn gyflenwi allyriadau carbon sero net o 2019/20 i 2024/25.

Wrth ei gynnwys yn y cyfanswm cyffredinol, mae'r gadwyn gyflenwi yn cyfrif am tua 77% o holl allyriadau Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy.

Ar ddiwedd 2024/25, roedd allyriadau o wariant ar y gadwyn gyflenwi wedi cynyddu 54% (19,151 tonnell), o'i gymharu â'r flwyddyn sylfaen o 2019/20. Mae'r cynnydd hwn o ganlyniad i gynnwys data gwariant cyfalaf yn y cyfrifiadau ar gyfer allyriadau cadwyn gyflenwi nad ydynt wedi'u cynnwys o'r blaen.

Yn Medi 2025 cytunodd Bwrdd Rhaglen Her yr Hinsawdd i wahanu allyriadau carbon o gadwyn gyflenwi'r Cyngor o'r data allyriadau carbon cyffredinol at ddibenion adrodd er mwyn adlewyrchu cynnydd Rhaglen Her yr Hinsawdd yn fwy cywir, heb ddata'r gadwyn gyflenwi yn gogwyddo'r darlun o gynnydd. Bydd allyriadau o'r gadwyn gyflenwi yn parhau i gael eu hadrodd yn yr adroddiad hwn ond ni fyddant yn cael eu cynnwys yng nghyfanswm yr allyriadau.

Mae'r fethodoleg ar gyfer cyfrifo allyriadau o'r gadwyn gyflenwi yn defnyddio cyfanswm y swm (£) sy'n cael ei wario gyda chyflenwyr a chodau dosbarthiad diwydiant safonol Llywodraeth y DU i ddyrannu ffactor allyriadau priodol. Mae methodoleg amgen yn cael ei drafod yn genedlaethol ac yn seiliedig ar gasglu allyriadau yn uniongyrchol gan gyflenwyr, ble'n bosib.

O dan Raglen Her Hinsawdd cyfrifoldeb prosiect Cadwyn Gyflenwi Di-garbon Net yw lleihau allyriadau o gadwyn gyflenwi Cyngor. Amcanion yr prosiect yw:

- Gwella methodoleg data allyriadau'r gadwyn gyflenwi gan weithio gyda Sector Cyhoeddus Cymru gyfan
- Integreiddio carbon sero net i bolisiâu a gweithdrefnau caffael y Cyngor
- Adolygu templedi caffael ar draws Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy i integreiddio datgarboneiddio fel ffactor o brosesau caffael
- Datblygu a gweithredu cynllun cyfathrebu ac ymgysylltu i gymell lleihau carbon ymysg cyflenwyr

9.0 Defnydd Tir

Mae'r coetir a glaswelltir sy'n eiddo i Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn gweithredu fel sinc carbon. Amcangyfrifir bod y coetir a glaswelltir yn gyfrifol am ddal a storio 481 tonnall o allyriadau cyfateb i CO₂ yn flynyddol.

Ar ddiwedd 2024/25, mae allyriadau sy'n cael eu storio a'u dal o dir wedi cynyddu o 25 tonnall â phan gymharwyd â'r flwyddyn sylfaen o 2019/20.

O dan y Rhaglen Her Hinsawdd mae Prosiect Tir a Natur yn gyfrifol am ddal a storio allyriadau gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yn rhannol drwy ddefnydd tir. Amcanion yr prosiect yw:

- Sefydlu effaith asedau tir CBSC ar allyriadau carbon
- Gwneud gwaith i wella gwerth dal a storio ystâd CBSC
- Archwilio cyfleoedd ar gyfer gosodiadau adnewyddadwy ar draws ystadau Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, fel ffermydd solar
- Edrych ar ddewisiadau i wrthbwysu allyriadau carbon gweddilliol